NĂM THỨ SÁU SỐ 546 — MỖI SỐ NĂM XU — 壬申年十一月十三日 — NGÀY THỨ BẢY 10 DÉCEMBRE 1932

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

BÁO-QUÁN số 172, đường Đông-ba, Huế
Hộp thơ: số 61
Giây thép nói: số 42
Giây thép: TIENGDAN — Huế

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	3.00	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương-nghị trước.

Dân muốn gì, trời theo nấy.
(Kinh thơ)

CẢM TƯỞNG ĐỐI VỚI

Bức thơ của một người dân tỉnh Quảng-bình dâng vua Bảo-Đại trong nhịp tuần du miền Bắc Trung-kỳ

Dân dâng thơ lên Vua, câu chuyện nầy ở xứ văn minh là sự thường, mà ở xứ ta phải nhận là chuyện ít có.

Theo chánh thể quân chủ lưu truyền xưa nay, Vua cách với dân như trời với vực, cửa ra muôn dặm, cung thẳm chín tầng, dầu hạng quan lại mà chưa lên đến cái bậc hàm đường quan, cũng chưa có cái quyền « lâu sớ trực đạt », có chăng cũng trải qua bộ nầy viện nọ, người ta có để đạt cho, không thì dầu có tấm lòng trung ái, lời nói ngay thẳng có bổ ích cho nước nhà đến đâu, cũng đành lặng hơi nín tiếng ôm ngồi trong một xó, không sao bày tỏ được. Huống chi hạng bình dân ở ngoài cái nấc thang chín cấp đặc biệt kia, phận kiến thân trăm, trọn đời nghe nói đến « Vua » như chuyện trên trời xanh, mấy ai mong lời nói dưới chậu úp nầy thấu đến trên ấy!

Không những thế thôi: cái chánh thể chuyên chế, đã nung hầm cho nhân dân một cái tánh chất thứ hai tức là không được nói đến việc Vua việc nước. Gia dĩ pháp luật lại bổ buộc thêm một nước nữa, tức như luật ta « Bọn nào dâng thơ khéo nói muốn cầu tấn dụng, xử án trượng một trăm (上書巧言求進用者杖一百). Phàm việc từ tụng phải từ dưới lên trên, nếu không do quan dưới mà tới kêu quan trên thì gọi là vượt tố, dầu việc kêu là thiệt, cũng chiếu luật vi chế, trượng một trăm. (凡訴訟自下而上者越本管司者, 雖上所訴不實, 亦杖一百). Theo như luật nghiêm khắc đó, thì dâng thơ cũng có tội, kêu oan với quan trên cũng có tội, còn ai dám mở miệng mà bày tỏ đều gì? Bởi vậy cho nên phế trên cùng cô, tình dưới cùng bị ngăn trở, mà cái tuồng che trên lừa dưới diễn ra trăm đều lệ hại. Lê-Vương nhà Châu cho bọn thầy bói tra dò kẻ chê dèm (使巫監謗) đến cải nhân dân lấy mắt ngó nhau không dám nói gì, mà Vua đến bị đày; Thủy-Hoàng nhà Tần, cấm hai người nói chuyện với nhau (偶語者) mà nhà Tần bị mất . . . . . .

« Thời đại nào, bị cương lấy », cái luật độc nghiệt ngày xưa đã không thích hợp với cái đời dân quyền nhân đạo nầy. Gia-dĩ Kim-thượng mười năm du học ở xứ văn minh đã hấp thụ cái không khí tự do, sau lúc về nước, cái chí dụ dân tiến ngày 10-9-32 đã lộ ý muốn thu thái dư luận để hiểu thấu tình trạng trong dân gian, nhân thế mà trong xứ mới có câu chuyện « dân dâng thơ lên Vua » nầy.

Trong nhịp Kim-thượng tuần du miền Bắc Trung-kỳ, người những bài hầu hạ của các quan địa phương cùng mấy bản thỉnh cầu của các ông Dân-biểu, kỳ giả có được thấy một bức thơ của người thường dân Kỳ Linh Lưu-trọng-Tài ở làng Cao-Lao tỉnh Quảng-bình.

Bức thơ nầy do quan tỉnh dâng trình khi Vua ở Đồng-hới, trong bức thơ đại lược có mấy khoản:

1° — Chính trị ở hương thôn nên có một cái sức pháp chung cho hội đồng hương chánh, hội đồng do công cử. . . .

2° — Phong tục ở hương thôn nên phế trừ dị đoan, cải lương tục lệ.

3° — Sinh kế trong hương thôn nên có cơ quan hộ nông canh nông; trong mỗi tỉnh nên có ngân hàng, còn các làng nên có nghĩa thương...

4° — Học vụ ở hương thôn thì mỗi làng nên có một trường, chọn thầy giáo có tư cách; vấn đề soạn sách quốc văn đào tạo thầy giáo là cần cấp; về khoản học phí đổi cách thu lại cho công bình, từ làng giàu nghèo và số học trò nhiều ít chia phần phụ đóm, nhập vào ngân sách hàng tỉnh mà chi số lương thầy giáo và học phí . . .

Ngoài ra, có nói đến chuyện sửa hình luật cũ, mở rộng quyền viện Dân-biểu v. v. . .

Nói cho phải, những công việc phân trần trong bức thơ của người dân kia, không có đều gì là mới lạ, phần nhiều là vấn đề các báo và các ông Dân-biểu đã trình bày lâu nay; mà câu chuyện nói mà không thiệt, tựu trung còn lắm chỗ cần phải thêm bớt (như có làng đã có đặt hội đồng mà cái lệ hội đồng cũng gớm lắm. . . .). Song lấy tư cách một người bình dân ở trong thôn quê mà có lòng chú ý đến việc công, ra công suy nghĩ mà viết được một bài có quan thiết đến thực trạng trong xứ, lại dám đưng lên gởi lên đức Vua; dầu là bức thơ kia vẫn lắm thường không có cái gì xuất sắc,

. . . . . .

, song ở trong không có lời nói dua, chúng ta phải nhận là cái « xương ngựa hay » vậy !).

Đ. H.

(1) Ông vua nọ xuất ngàn vàng bảo người đi mua ngựa hay. Người đi mua gặp ngựa chết bèn mua bộ xương đem về. Vua bảo mua xương ngựa làm gì? thì người ấy tâu:

— Xương ngựa hay mà còn mua, huống chi là ngựa hay.

Từ đó người ta nghe tiếng vua hàm ngựa hay, nên đem ngựa hay tới rất nhiều. (Lời Quốc-sách-Ngô đời Chiến-quốc)

Đại-hội-đồng kinh-tế Đông-dương đã khai mạc

Đại hội đồng kinh tế Đông dương đã khai mạc hôm 2 Décembre lối 9 giờ sáng tại trường đại học đường Bobillot Hanoi, do quan Toàn quyền Pasquier chủ tọa.

ĐẾN NGÀY 12 DÉCEMBRE TỚI ĐÂY DÂN NƯỚC XIÊM LẠI SẼ CÓ HIẾN PHÁP

Nước láng giềng ta, nước Xiêm-la, bước một bước rất cao trên đường chính trị: từ quân chủ chuyên chế đến quân chủ lập hiến.

Ngày 24 Juin là ngày dân đảng cách mạng Xiêm-la thỉnh linh yêu cầu các đều, đều được mãn nguyện, mà nhớt là bản hiến pháp.

Tuy vậy, bản hiến pháp đã được Vua chuẩn y mà chưa công bố. Nay đã có tin chắc chắn đến ngày 12 Décembre nầy bản hiến pháp ấy sẽ do vua công bố. Trong ba ngày 10, 11, 12 Décembre đều có lễ tiệc rất trọng thể.

Lời than van của các nhà trồng thuốc ở tỉnh Quảng-Nam

Mới rồi đọc báo Tiếng-dân số 539 ra ngày 16/11/32, thấy có đăng lời yết thị của sở thương chánh nói về điều lệ chứa thuốc bán thuốc phải có giấy thông hành, đọc xong tôi đã lấy làm một sự rất phòng ngại cho nghề trồng thuốc ở xứ nầy. Nay lại thấy có trát sức về các làng truyền rằng làng nào có người trồng thuốc phải khai lãnh giấy môn bài... Chúng tôi lại thêm một nỗi kinh hãi.

Cái nghề trồng thuốc ở xứ chúng tôi cũng như lúa, khoai, chè, mía, bắp, đậu v. v... là một nghề theo thổ sản; đất trồng thuốc vẫn chịu thuế như đất trồng lúa, đậu, mía, bắp k a. Cây thuốc chở đi đâu bán thì chịu thuế thương chánh, của bán chợ nào thì có nạp thuế chợ như các thứ hàng khác. Thế là một lá thuốc từ khi trồng đến khi bán chịu đã ba lần thuế. Nay có nghị định bắt khai lãnh môn bài thì thiệt là thiệt hại cho nghề sinh nhai chúng tôi vì mấy cớ nầy:

1) Thuốc, không phải giống vật để trồng. Trồng có thì trong 5,6 tháng trời phải chăm sóc luôn, nào tưới nước, nào vỡ phân nào bắt sâu chạy các công việc phức tạp khác, rất là khó nhọc. Vì thế nên đâu nhà trồng thuốc mà gặp lúc trong nhà nhiều việc, có khi không trồng được, hoặc có nhà trồng được mà rủi bị đau ốm không săn sóc được, bỏ hư cũng như không trồng, không kể mưa gió sâu bọ là khác. Cái vật trồng không ra gì mà đến khi cắt lá về nhà mới là chắc ăn. Có khi trồng 10 mà không được một, không phải để trồng thuốc thì chắc có thuốc đâu. Nếu lãnh môn bài mà thuốc không có thì làm thế nào?

2) Trồng thuốc mà chỉ thế, còn đâu gian nhà nào có vạt đất bên hè, trong lúc rảnh việc cũng trồng 5,7 cụm cây để dùng trong nhà, cái đó thì không thành nghề mà đâu gian nhà nào cũng có. Nay bắt chịu môn bài thì cái nghề « trồng thuốc để dùng » ấy đâu gian phải bỏ đi, thiệt thòi cho phần đông biết chừng nào! Còn nói lãnh môn bài thì có phải chuyện nghề sinh nhai về sự trồng thuốc đâu, mà dám đưng lãnh! Vì hoa lợi thuốc con con ấy có đủ thuế môn bài đâu!

3) Trong điều lệ nói chứa thuốc, bán thuốc: có giấy thông hành, đầu ấy thì cho các nhà buôn thuốc cha không khám, đến nhà trồng thuốc chứa thuốc chỉ được 10 kilô mà buộc phải có giấy thông hành, thì càng nghiệt quá! Thuốc cũng như các thứ khác, có bán được mới có tiền. Nay ở rẫy mới cắt đem về nhà chưa bán cho ai, thì tiền đâu mà xin giấy thông hành! « Thông hành » nói cho đúng nghĩa, là đi thông lưu nơi nầy nơi khác, hàng chất trong một xó nhà không có ai mua, thì nó vẫn nằm yên như lúa, khoai kia, có cụ cựa đâu mà sắm giấy thông hành, lại sắm mất hư hỏng. Tấy tiền đâu mà bậy! Của kai có ai mua thì ra đường, chợ đi có người thu thuế kia.

Kể lược mấy đều, đủ thấy lệ kia làm ngăn trở cho nghề sinh nhai của dân nghèo chúng tôi mà không lợi cho nhà nước chút gì. Vì đều lệ khó khăn thì nhà trồng thuốc thông thường (trừ chuyên nghề) phải bỏ nghề. Nghề đã không phát đạt thì ngạch thuế càng giảm, có lấy gì làm lợi đâu?

Vậy trông nhà nước chăm chước, chỉ đánh thuế khi chở đi bán nơi khác và khi mang ra chợ bán, còn nhà nào bán thuốc cũng những nhà trồng thuốc thì xin miễn giấy thông hành và môn bài kia cho, vì nhà trồng lúa, trồng mía, trồng đậu, trồng bắp kia có ai chịu thuế môn bài và giấy thông hành đâu! Xin nhà nước xét, lại mà bãi điều lệ ấy cho đúng chúng tôi nhờ.

Dân trồng thuốc

L. T. S. — Lời than của dân trồng thuốc trên nói rõ chỗ bất tiện vì điều lệ mới, còn chưa nói đến cái lệ « lãnh ít lợi nhiều » của bọn chưa hành kia. Nhà đương cuộc nên lưu ý.

CÙNG BẠN GỞI BÀI

Bản báo thường tiếp được bài lai cảo hoặc cải chánh mà không đề ngày tháng nào, không nói chỗ ở và không ký tên cho rõ ràng. Những bài như vậy bản báo xin miễn đăng. Độc giả xét nhớ cho.

Tiếng-Dân

CHUYỆN ĐỜI

Tiên-đồ quốc-văn

Ông Ta-go (R. Tagore), một nhà thi sĩ Ấn độ rất giỏi tiếng Anh, trước kia đã được giải thưởng Nobel là một giải thưởng chung trên thế giới rất có giá trị; một ngày nọ ông có tiếp được một bức thơ của người đồng bang mà viết bằng chữ Anh, ông xé thơ vứt đi mà không thèm đọc. Làm như vậy là thi sĩ muốn khuyến khích người đồng bang nên bồi đắp cho cái nền quốc học: nước đã có một thứ tiếng riêng, phàm người trong nước nên dùng quốc văn trong khi giao thiệp.

Nước mình bịt bùng một cõi, không dám đem ra so sánh với ai, và cũng không có những tay xuất sắc như Ta-go. Cam-địa ở Ấn; nhưng xét ra tình cảnh dân Ấn với dân Nam một bên ở dưới quyền người Anh, một bên ở dưới quyền người Pháp, tình cảnh cũng sâm si không ai lấn ai cho mấy.

Vì vậy mà câu chuyện ông Ta-go xé thơ làm cho tôi nhớ lại các cuộc diễn thuyết ở nước ta trong mấy lúc nay của đám thượng lưu trí thức; hay là nói cho đúng hơn, các cuộc diễn thuyết nầy làm cho tôi nhớ lại câu chuyện ông Ta go.

Diễn thuyết; phải, tôi công nhận cái hiệu lực của nó. Giáo dục đào tạo nhân tài ở trong các học đường, mà các cuộc diễn thuyết có thể truyền bá các đều hay, du nhập tư tưởng mới trong não quốc dân, ảnh hưởng cũng không ít. Nghiệm như lúc trước dân trí ta đương mờ ám, sĩ phu ta đương cứ ôm các quyển kinh truyện gần rách, nằm trước ngọn đèn xanh, thế mà thình lình lại nảy ra cái phong khí duy tân, muốn lân ta với các tư tưởng đã làm khẩu hiệu cho dân ngoại quốc, là cũng vì chịu ảnh hưởng của một hạng người tiền bối họ đi đâu cũng gỏ mỏ khua chuông. Đó là nhờ lại các cuộc diễn thuyết ngày xưa; nhưng diễn thuyết ngày xưa nào có dễ dàng gì! Ngày nay cũng diễn thuyết mà không phải khó khăn như trước. Vì vậy mà ở Bắc-kỳ có hội Khai-trí tiến-đức, ở Nam-kỳ có hội Cựu du-học-sanh, ở Huế có hội Quảng-trí, thường làm nơi cho các nhà trí thức đăng đàn diễn thuyết.

Chuyện ông Ta-go với chuyện diễn thuyết ở mình tưởng như không ăn nhịp. Nhưng chuyện nầy làm cho tôi nhớ lới chuyện kia là vì ông Ta go thì xé thơ của người Ấn viết bằng chữ Anh, mà người Nam mình gần đây phần nhiều diễn thuyết cho người Nam khác nghe lại dùng chữ Pháp. Cất cớ thì thôi.

Sở dĩ hôm nay tôi mới nhắc lại việc diễn thuyết bằng tiếng Tây của người Nam, là vì nhân cuộc diễn thuyết bữa 26 Octobre vừa rồi của trạng sư Lê-văn-Kim ở Saigon mà một tờ báo tây, báo « *Indochine* », có viết:

« Sao lại nói tiếng Pháp với thính giả Nam? Bữa đó trong số trăm thính giả không được mười người Pháp » (*Pourquoi parler français devant un auditoire annamite? Il n'y avait pas dix Français dans cette réunion de trois cents auditeurs*).

Trạng sư Lê-văn-Kim là một đồng sinh tài trong đám du học. Ông đã đứng làm giáo sư tại Cao đẳng học đường Đông dương. Hiện nay ông lại bỏ nghề giáo sư mà vào làm thầy kiện ở Saigon. Trách ông Kim sao có nói tiếng Tây cũng có hơi ngặt. Ta hãy thử đặt vị ông: mười mấy năm đèn sách vừa ở ngoại quốc vừa ở nước nhà, toàn dùng tiếng tây làm lợi khí, có học quốc văn chăng cũng trong khi còn nhỏ học đánh vần học đọc sách, chớ vì tất đã có một năm nào ông riêng để luyện tập quốc văn; đến khi thành tài về nước, thì giấy học bằng Pháp văn, mà khi hết giấy đi làm trạng sư, cũng dùng Pháp văn mà bào chữa cho bị cáo nhân ở tòa án. Đó là chưa nói khi giao thiệp toàn với người Tây hoặc người tây học, chắc cũng quen miệng mượn Pháp văn mà nói cho hoạt bát lưu thông. Vì thế nên tôi không dám nói ông Kim dở quốc văn, nhưng tôi dám chắc rằng ông thạo Pháp văn hơn. Bao nhiêu cái mánh khóe trong Pháp văn, bao nhiêu cái hay cái khéo, cái nhịp nhàn, cái hùng hồn của Pháp văn, ông đều thu nắm trong tay, mà một lời nói ra bằng Pháp văn dầu là nói chuyện thường cũng đủ làm cho êm tai thính giả. Diễn thuyết không phải chỉ bày tỏ các tư tưởng, hoặc các nghĩa đều nầy đều nọ như làm một bộ tự điển; diễn thuyết phải biết nói cho êm tai. Vậy nên ta không nên trách ông Kim, vì nếu ông nói tiếng Nam chắc không êm tai bằng tiếng Pháp.

Những đều thế mặc lòng, người Nam trong khi đi nghe một người Nam diễn thuyết tiếng tây, chắc không sao không nhớ lại chuyện nhà thi sĩ Ấn-độ, mà buồn cho tiền đồ quốc văn của người Nam. Buồn nữa là tôi nghe nói có người Nam qua học bên Pháp, mà sau về nước tựa hồ như quên cả tiếng mẹ đẻ nữa kia. Vì vậy mà một nhà du học đã có vợ, có người bạn rủ đi chơi ở xóm bình khang, không muốn đi mà nói:

— Tôi yêu vợ tôi lắm, tôi không muốn « bất hiếu » với vợ đâu.

Đó là chưa kể những tiếng mà ta thường nghe bởi miệng những người chưa từng ra khỏi nước mà cũng muốn nói « cách tây ». Vì dụ đang ta nói theo kiểu ta « bộ rày tôi cùng chơi tê-nít », thì họ không nói như vậy, mà nói: « tôi làm tê-nít » (*Je fais du tennis*); hoặc « Nó học chữ Anh », thì họ nói: « Nó làm chữ Anh » (*Il fait de l'Anglais*).

Ôi! tiền đồ quốc văn!

Lục nhậy

CÂU CHUYỆN HOÀNG-SÀO THỬ GƯƠM

Với điềm mộng của anh thợ rèn búa sét (Lưới trời khó tránh)

(Tiếp theo)

Nguyên anh thầy tu mà Thiên tào ghi vào sổ chết đó, trước kia có làm nhiều đều ác kín không ai biết, sau mới đi tu.

Chính cái ngày thầy ta núp bóng cây, ấy là ngày ông tướng giặc Hoàng-sào tế cờ khởi binh và kéo quân diễu võ. Ông ta định thử gươm mình, nhưng nghĩ bụng rằng mình mới khởi binh mà đã giết người, sợ lòng người kinh hãi, và cho là bất nhân; nên lúc đi trên đường thấy có gốc cây to, ông ta rút gươm chém một lát. Gốc cây đứt, thời trên ngã nhào, cượt thấy trong có cái đầu trọc văng ra! Đầu ai? Chính là cái đầu của ông thầy chùa trên Thiên tào đã ghi tên vào trương đầu bản số chết vì giặc Hoàng sào mà thầy ta đã cầu khẩn với ông tướng giặc nầy tha cái chết đó vậy!

Nghe chuyện trên, ai không rùng mình lẹ lưỡi ghê gớm cho cái số tiền định nó chắc chắn là đường nào!

Ký giả sở dĩ thuật chuyện « định số » trên, không phải có tư tưởng mê tín số mạng như ai. Song, muốn mượn cái chứng đó mà giải cái điềm mộng của anh thợ rèn búa sét dưới nầy:

Cái mộng lạ đời của một anh thợ rèn

Anh thợ rèn nọ, có tiếng rèn đồ tinh xảo, mà tánh rất siêng năng, thường ngày đập sắt làm bạn với ống bễ hôn đe, ngoài ra không biết đến chuyện gì trên đời. Một ngày nọ, anh ta làm ngày thâu đêm, nghe mệt nhọc nhiều. Vừa đặt mình xuống giường, gác tay lên trán nghỉ vơ nghĩ vẩn, bỗng có trận gió thơm thổi qua, mơ màng thấy có người tự xưng là sứ trời đến tới một nơi cung điện nguy nga, trước cửa có đề chữ « Thiên xương » 天倉. Anh hỏi đó là nơi nào, thì người ấy nói: Điện Ngọc-Hoàng.

— Ông dẫn tôi tới đây có việc gì?

— Có lệnh truyền đòi anh, anh theo tôi vào đây sẽ biết.

Anh ta vào. Người dẫn đường tâu trước. Lâu nay nghe nói thiên đình, anh ta tưởng là oai vệ nghiêm như các vị vua chuyên chế ở dưới trần, mà người ta hay trầm trồ đoạn nạt. Té ra không phải; trông giản tiện lắm. Có lẽ Ngọc-hoàng cũng theo Âu-hóa chăng?

Người dẫn truyền vào. Anh thợ rèn bước tới bái một cái. Ngọc hoàng phán:

— Nghe tiếng ngươi rèn đồ khéo. Nay ta cần mấy trăm cái búa sét, bắt đầu từ bữa nay, mỗi đêm ngươi lên lại xưởng thợ ta rèn ba giờ đồng hồ. Rèn xong thì về, ta sẽ trả tiền công xếp ba dưới dương gian và thưởng cho mấy day nữa.

Thợ ta vâng lời, cúi đầu từ ra. Người dẫn đường đem đi chỉ chỗ lò rèn và đồ dùng đã đó sẵn sàng.

Từ đó mỗi đêm thợ ta cứ đi làm trong giấc mộng như thường. Thợ ta mơ mơ mới hỏi người thân cận: rèn búa sét làm gì.

(*Xem qua trang 4 cột 1*)

Vì tin học trò trường

Hồng-bàng bài khóa

Báo T. D. số 542 ra ngày 25 novembre có trích đăng cái tin ở báo Đông pháp nói rằng vì một sự lỗi thời, mà một trăm học sinh ở trường Hồng-bàng bãi khóa.

Nay được thư của ông hiệu trưởng Hồng-bàng cho hay rằng chuyện nhỏ mọn mà bị người ta thêu dệt ra nên thành lớn. Ông nói bữa người ta đến có bãi khóa thì thật ra chỉ có 34 trò khuyết diện, mà trong số ấy đã có 10 trò xin phép rồi. Người ra, trong trường Hồng-bàng không có một buổi học nào phải bỏ, không khi nào thiếu trật tự, và các kỳ thi học sinh vẫn đầy đủ. Ông lại nói quả quyết rằng không khi nào ông đuổi học trò mà không cho cha mẹ biết. . . .

Bản báo rất mong rằng những lời cải chánh của ông hiệu trưởng là đúng với sự thật, vì trường Hồng bàng là một trường Trung đẳng tư-thục đầu tiên và độc nhất ở Đông-dương, nếu gặp người chủ trường tồi thì thật rất mỏi cho các học sinh mà công trường không chỗ chứa.

T. D.

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC
解血毒 P. D. Đ. 菸房 范允恬

TRƯỜNG GIA-LONG
LỚP GIẠY ĐI THI TỨ-TÀI
(Học-phí vừa phải)

Có nhà cho lưu học-sinh ăn ở 11$00 một tháng

Người dùng quản-lý vừa là chủ nhà mà lại là chủ đồn-điền nên các thực-phẩm được hơn ngoài.

Ăn uống toàn thức ngon lành và dễ ăn

(Ai muốn hỏi tin tức gì thêm, mời lại phố Julien Blanc số 25 — HANOI)

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Cuộc xổ số giúp nạn dân miền nam Trung-kỳ

Vì các cuộc lạc quyên mở nhiều nên giấy số bán phải chậm lại. Nay Ban Trị-sự nhứt định đến ngày 15 Décembre 1932, ba giờ chiều, sẽ xổ số tại nhà Hội-quán Nữ-Công ; bà con ở xa gởi thơ bảo nhận và số trúng đến cho người thư ký, bản Hội, sẽ xin gởi đồ trúng số lại tử tế

Ban trị sự kính cáo

Một cuộc đá bóng tròn

Chiều chúa nhựt 4 Novembre tại hội thể dục trên bờ sông Hương có cuộc đấu bóng tròn của hội Hồng thập tự Tourane và hội Thể dục Huế. Đức Bảo đại, quan Khâm sứ và nhiều quan tây nam khác có đến xem. Kết quả cuộc đấu bóng nầy, hội Thể dục Huế ăn hội Hồng thập tự Tourane 4 bàn (ăn 6 trừ 2).

QUẢNG-BÌNH

Sao gọi là giảm ?

Mới rồi, nghe nói có nghị định giảm ngạch học phí và cũng chẳng bãi trường, dân cũng có nghe quan trên hiểu như thế. Nhưng, nay sao lại có tin rằng nhà nước sẽ gia tiền bách phân phụ nạp (centièmes additionnels). Quả như vậy, thì giảm bên nầy thêm bên nọ, dân có được dở gì đâu ?

Huống, mấy lâu ngạch học phí thu vào để chi riêng về việc học, mà nay số tiền bách phân phụ nạp lại để vào ngân sách chung, thế thì tiền chi tiêu về việc học sẽ lấy vào đâu ?

Dân

TOURANE

Bán thịt cũng độc quyền sao ?

Vừa được nghe tin đồn rằng : thịt bò và thịt heo tại thành phố Tourane sang năm sẽ có người đứng lãnh bán độc quyền. Các nhà sinh nhai về nghề nầy ở các chợ gần vùng ấy đều có lòng kinh sợ về sự thất nghiệp.

Tin ấy có quả vậy không ?

Bạn bán thịt lai cáo

QUẢNG-NAM

Việc lôi thôi

Nhà tên Trần-Hạnh tức Hai Hạnh ở làng Tam-kỳ, tổng Chiên-đàn phủ Tam-kỳ, vào lúc 8 giờ tối 16 tháng 9 Annam, có Lê Niên (Tam-kỳ) tới tìm vợ, vì vợ thường hay đi chơi. Vào nhà Niên bỏ đều dọi vào buồn thấy vợ Hạnh đang dau nằm, hai bên nói sao đó rồi đánh đập tưng bừng. Mụ kia nằm luôn không giậy. Hạnh hoảng đi mời Hương-Phó tới và kiện với lý trưởng. Lý không xử, Hạnh xin phúc bẩm lên Bang tá

Ngày sau Bang tá xuống khám bắt Hạnh làm tờ khai, và bảo giậy.

Mụ kia phát thủng. Hạnh chạy thuốc không hết, sau đến ngày 9 tháng 10 Annam thì chết. Hạnh kiện với Bang tá thì quan giậy về lo chôn cất đã.

Sau khi vợ Hạnh chết, xả Tam kỳ có bảo I.A Niên đem tiền rượu tới thú tội, và có chịu nhiều ít tiền. Nhưng Hạnh không nhận.

Chuyện nầy còn lôi thôi.

Biết chuyện

Về việc tên chệt ở Tích-phước giết cô Nguyễn-thị-Thiềm vì hiếp dâm không được

Vụ tên chệt Trần-hồ-Châu ở hiệu Châu-thụy-Xuyên, làng Tích-Phước, huyện Tiên-Phước, giết cô Nguyễn-thị-Thiềm trưa hôm 18-6-32 mà báo T. D. có đăng, số 500 ra ngày 2/7/32 số và 503 ra ngày 13-7-32 có nói tên chệt nọ đã bị dẫn ra tòa án Hanoi, chắc độc giả còn nhớ.

Nay có tin rằng : Việc nầy phiên tòa án Đại-hình ở Hanoi sáng hôm 1/12/32 đã đem ra xử. Tòa tuyên án phạt tên chệt sát nhơn kia 10 năm tội đồ.

Xin nhắc rằng sau khi giết cô Thiềm, tên chệt kia kiếm cách khai trát khai thảo, vì có ai chịu cha kẻ cướp ? Nếu nhà trách nhiệm không điều tra kỹ càng, thì có khi nghe lời khai của nó mà tha bổng chớ chẳng chơi. Nay tòa phạt như vậy, ông Khương (thân sinh cô cơn gái bị thiệt mạng) chắc cũng được hả dạ.

Về việc nầy Tòa có đòi quan địa phương Tiên-phước. Huyện có phái thầy đề-lại Huỳnh-trọng-Khánh ra tòa làm chứng.

Biết rõ

QUẢNG NGÃI

Không chỗ học

Sáu thôn thuộc về tổng Lại-đức huyện Mỹ-đức (Lam-điền, An-sanh, Chú-tượng, Phú an, Nghĩa-lập, Kì ả,

(Xem qua trang 3 cột tư)

BÁN CỔ PHẦN

Hiện ở bản công-ty có người khai bán 1 cổ phần, giá là 20$. Ngài nào muốn mua, xin gởi thơ và bạc cho bản công-ty.

Huỳnh-thúc-Kháng công-ty

CO-TINH BỔ THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cố-Tinh Bổ-Thận ? Bệnh như thế nào thì phải uống Cố-Tinh Bổ Thận ?

Bệnh như thế nào thì phải uống CỐ-TINH BỔ-THẬN ? Thoạt tiên, hay đau lưng, mỏi mệt, thường hay mất, ở tai, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị sinh ra sự bậy. Bệnh đương trong thời kỳ nầy thì mua dùng hết 3 lọ CỐ TINH BỔ-THẬN thì khỏi phải lo các chứng bệnh như sau nầy nảy ra :

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

là ba chứng rất hiểm nghèo, tuy, theo bệnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Rất có hại đến đường sinh dục. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải lập tức gởi thư về lấy huốn 6 lọ mà dùng tiếp thì mới được chóng khỏi.

Bệnh nầy phần nhiều các bạn thanh niên (Đường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ rượu chè thức đêm, hoặc lo lắng nhiều đường mà sinh ra, về khoảng 17 đến 20 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai mắc xin viết thư hỏi hiệu

SINH-HUY
44, Rue Maréchal Foch — VINH

Thuốc nầy mỗi lọ giá 1p00, mua từ nếu có tính giá đặc-biệt là 1p00, tiền cước phí người mua phải rả. Mua mandat đề tên M. SINH-HUY, đánh giấy thép tới ở SINH-HUY VINH.

Huế, le 1er Octobre 1932

Monsieur Nguyễn-trung-Thâm
Quảng xá à ĐỒNG-HỚI

Kính ông, tôi đã dùng thuốc BẠCH-THỐN-TRÙNG (diệt sơ mũi tênia) của ông rất hiệu nghiệm, nó làm cho cái đầu con trùng ra một cách dễ dàng lắm. Tôi đã có thư cảm tạ ông gởi cách bảo đảm số (Huế) 621. Nay xin đính cái mandat poste série A-087, 624 N° 187 là 2p30 để mua thêm 3 hộp (0p30 kể cước phí). Tiếp được thư nầy nhờ ông cho gởi thuốc gấp.

NGUYỄN HỮU-ĐẮC
Villa Phuc Long N° 65
Rue Đông-ba à Huế

Không thể như thế rất nhiều, bản hiệu sẽ tạm đăng hết. Ai đăng không lành xin viết thư cho biết đặng trả tiền lại. Bản hiệu lại cần mỗi tỉnh mỗi người đại lý. Ai gởi thuốc xin gởi trước 0p30 bằng timbre poste.

NGUYỄN-TRUNG-THÂM
Quảng-xá — Đồng-hới

Khai-Trí Học-Đường

CHỦ-NHÂN :
M. NGUYỄN-NGỌC-NÔNG

Trường tư lớn nhất ở Đà-Thành (TOURANE)

Từ lớp tư trở lên đều có thầy giáo đậu Cao đẳng tiểu học dạy.

GIÁO DỤC

Trung-kỳ nhân-dân đại biểu viện

Kỳ Hội-đồng thường niên năm 1932

BIÊN BẢN

Ngày 5 Septembre 1932

(Buổi sáng)

(Tiếp theo)

Ông Laurent. — Thưa có.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Tại sao mà khoản thứ nhì chương thứ 28 nói dự trù thêm một số 6.000$?

Ông Laureat. — Mỗi năm số học trò ở Trung kỳ ra học các trường Tú tài bản xứ ở Bắc-kỳ càng đông thêm. Xứ Bắc-kỳ có xin Trung kỳ tăng thêm số bạc phụ phí, nên ngân sách phải dự một số thêm.

Ông Nguyễn-huy-Cử. — Tại sao mà lại có dự trù thêm một số tiền gọi là tiền gia cấp đặc biệt cho quan viên đương nghỉ việc bên Pháp ?

Ông Laurent. — Dự trù một số tiền đó là để chi cấp cho những quan viên sở Học chánh về nghỉ phép ở bên Pháp, vì lương bổng của một giáo viên bên Pháp cao hơn của một giáo viên ở Đông-pháp.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Ở chương thứ 31 có dự trù một số bạc lớn để chi tiêu về trường bách công kỹ nghệ ở Huế. Nhưng xem học trò trường ấy đã có làm lợi cho nhà nước, sao lại không dự trù một khoản thu nhập của trường ấy ?

Ông Laurent. — Đã có dự trù một số bạc 5 000$. Xin Viện xem về chương nói về thu nhập bất thường

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Số số trường ấy được bao nhiêu ?

Ông Laureat. — Trường ấy được 130 trò, mà nhà nước đều bảo dưỡng cả, vì học trò trường ấy làm việc khó nhọc thân thể hơn, nên cần phải bổ dưỡng tốt hơn các trường khác.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Tôi muốn quan đốc trường ấy tới nơi viện nầy để mà bàn về những đều can thiệp đến trường ấy.

Ông Trần-bá-Vinh. — Nói về sở y chính, tôi xin thưa rằng ngân sách Đông-Pháp phải nên chịu tiền lương của mấy quan thầy thuốc binh và tiền thuốc của binh lính mới phải.

Ông Laurent. — Lương bổng của các quan ít ấy thuốc bán vỏ không phải ngân sách Trung-kỳ chịu hết ; ngân sách nầy chỉ chịu lương bổng cho mấy quan thầy thuốc vỏ biết phái làm việc ở Trung-kỳ mà thôi.

Ông Nguyễn-thành-Hưng. — Tôi xin thưa Viện biết rằng : ở tỉnh Quảng-Nam nhà thương thời nhỏ, chỉ có một ông đốc tây, một ông đốc Annam, và vài người y sanh, mà mỗi ngày phòng có 700 người xin thuốc. Trong số người đó, chỉ có độ 200 người được ít nhiều thuốc, thậm chí 3 người đau mà lại nằm 1 giường, việc ấy tôi có trình với quan Sứ Faifoo.

Ông Viện-trưởng. — Tại sao nay nhà nước lại giảm bớt số thuốc phát cho dân nghèo ?

Ông Nguyễn-tác-Lâm. — Những người giàu trả tiền thuốc để chánh còn mấy người nghèo thời nhà nước nên chú ý tới mà phát thuốc không lấy tiền mới phải.

(Còn nữa)

Danh-sách các nhà từ-thiện giúp nạn dân bị bão ở Bình-định

Một bọn trẻ con ở An-Khê	1$60
M. Nguyễn-kim-Mẫn Vientiane	5$00
Cộng	6$60
Số trước	182.27
Tổng cộng	188$87
Bản báo đã gởi vô Hội Đồng cứu-tế	110$02
Còn. . . .	78$85

RA TRỌN BỘ RỒI !
RA TRỌN BỘ RỒI !

HÁN-VIỆT TỪ-ĐIỂN
漢越詞典

Kể từ ngày 15 Décembre này là ra trọn bộ 2 quyển

Đáng lẽ nay bắt đầu bán theo giá thường là 7$00 một bộ, song trong nhịp cuối năm, chúng tôi định bán theo giá đặc-biệt là 5$50 (ở xa xin thêm 0$50 cước), cho đến hết năm 1932.

Bắt đầu từ 1er Janvier 1933 sẽ nhất định bán theo giá thường, xin bà con gởi mua gấp kẻo hết cơ-hội.

TÁC-GIẢ :
DÀO-DUY-ANH
HUẾ

SÁCH CẦN

Khoa thuốc trẻ-con và sách thuốc đàn-bà « kinh-nghiệm » bằng chữ Quốc-Ngữ

Do các cụ làng Nguyễn-an-Ninh, Lương-hữu Ký và Lê-trác-Hiên công soạn mấy năm nay.

Trẻ con như mầng non mới nhọc, da thịt còn non, mỗi bài trở trái, trái gió, ăn uống đặt bừa cẩu thả, mỗi mỗi làm cho sinh nhi, sinh ốm . . .

Đàn bà phần nhiều hay sầu hay nhớ, lại phải gánh một trách nhiệm rất nặng là việc nuôi con, sinh con, những khi trái ý, thất thường rất dễ sinh ra đau-yếu. Bởi vậy trong các tại bệnh, bệnh trẻ-con và bệnh đàn-bà chiếm một số nhiều.

KHOA THUỐC TRẺ CON các giả theo sự kinh-nghiệm hơn nhiều năm, hơn-nữa trên hai chục bộ sách mà soạn ra, có hình vẽ các bộ phận trong mình người, có tự-vựng cắt nghĩa mỗi tên bệnh và những tiếng dùng riêng để ngài làm thuốc, lại mỗi bệnh trước nói chứng người, sau nói gần bệnh và cách chữa, ý nghĩa cực kỳ rõ ràng vô cùng.

SÁCH THUỐC ĐÀN-BÀ cũng vậy, tác giả theo sự kinh-nghiệm mà học của mình mà soạn ra, bàn học rất kỹ về bệnh đàn bà, thuốc đàn bà, lại phụ thêm các điều thường thức về cách vệ sinh của đàn-bà. Hai cuốn sách nầy thật là cần quý chẳng những người làm thuốc cần đọc cho rộng kiến thức của mình, mà người không làm thuốc lại cần nên đọc, phòng khi nhà có người ốm, khỏi bị bọn ô tăng-y ăn hại. Sách để Kinh-nghiệm mà in thật cẩn thận. Khoa Thuốc Trẻ-con hai cuốn trọn bộ, mỗi cuốn 0p60. Sách thuốc Đàn-Bà hai cuốn trọn bộ mỗi cuốn 0p60. Mua buôn (sỉ) xin hỏi thư và mandat thì đề cho nhà xuất bản như sau

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN DƯỢC-PHÒNG
26, Phố Hàng Bông Đệm Hanoi

CHẾT CÒN CHƯA YÊN

Về việc bù-đáp số nợ Kim-Lai tạp-chí, ai ai muốn nhận lại thức gì, chúng tôi đều đã gởi trả thức nầy cả, còn độc giả nào chưa gởi thơ về tin cho chúng tôi biết, thời xin chớ để chậm hơn nữa, mà nên tin lại cho chúng tôi biết ngay, để chúng tôi tính trả cho xong trong năm 1932. Ngài nào có lòng tốt mà từ chối việc bù-đáp đó, cũng xin gởi thơ cho chúng tôi cho rõ ràng.

Có mấy độc-giả Kim-Lai kể tên dưới nầy, hiện đổi chỗ ở nơi nào, cũng xin cho biết, vì chúng tôi gởi thơ giấy đi mấy lược mà nhà Bưu-Điện cứ trả lại :

1. MM.	Phục-Nguyên	nguyên ở Vinh
2.	Hoàng-văn-Liễn	» » Vinh
3.	Lê-Hạ	» » Siemréap
4.	Trần-Phát	» » Djiring
5.	Mme Nguyễn-thị-Lành	» » Saigon

Còn các nhà đại-lý Kim-Lai hiện còn mắc nợ chúng tôi (cộng lối 300$) các độc-giả Kim-Lai hiện còn nợ chúng tôi (cộng trên 250$00 ; chỉ kể mỗi số tạp-chí (1$10), cũng xin vui lòng gởi trả cho. Vì tài-chính khó khăn mà tờ Kim-Lai phải đình bản, chúng tôi đã lỗ lã nhiều mà vẫn cứ chịu thiệt thêm để bù-đáp lại cho những độc-giả đã trả tiền một cách hết sức hẳn hòi. Vậy các nhà đại-lý và các nhà độc giả còn nợ chúng tôi chúng xin vui lòng đối với chúng tôi một cách hẳn hòi đặc-biệt như vậy.

Mong lắm thay !

VIỄN-ĐỆ
11, Quai de la Susse, 11
HUẾ

Bài quảng-cáo sau nói rõ về cuộc thi lớn của hiệu Khuynh-Diệp, hiện đang chấm bài thi.

Chúng tôi được phép tòa

Y-CHÁNH TRUNG-KỲ

cho phát hành mấy thứ thuốc sau nầy :

- Giải huyết độc P. D. Đ
- Thuốc sán trẻ con P. D. Đ.
- Thuốc nóng lạnh trẻ con P. D. Đ.
- Thuốc lập chỉ phát lánh tán P. D. Đ.
- Thuốc đau bụng trẻ con P. D. Đ.
- Thuốc hóa đàm chỉ khái thánh dược hoàn P.D.Đ.

Nhà bào-chế :

PHẠM-DOAN-ĐIỀM
TOURANE

SOUDE CAUSTIQUE

Soude caustique là một chất rất mạnh, nếu rót nhầm y-phục thì nó chảy tan ra. Không mạnh như thế lại soude caustique chưa bào rất cẩn hết, nên nó làm hư mục vô cách y phục như cái áo nầy. Muốn giữ áo thì dùng savon «VIỆT-NAM» là thứ chế đúng cách thêm không còn soude caustique lẫn vào, nên giữ y phục không hư mục và 3 lần 1 hộp.

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hãy xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG VINH (Annam)

NÊU CÓ LUÔN TRONG NHÀ

效神丹靈十

Thập-linh-đơn thần hiệu

Thuốc này là thuốc gia truyền, kinh nghiệm lâu năm, rất thần hiệu.

CHỦ-TRỊ: Bất cứ nam phụ lão ấu, bốn mùa cảm mạo, nóng lạnh, nhức đầu, đau bụng sinh bụng trùng, phong trùng đàm ho hen nghẹt mũi, hoặc loạn mửa ỉa, mình mẩy ê ẩm. Thấy thì bất phục, xanh da mặt, dầy da bụng, ăn không ngon ngủ không yên. Thật là một thứ thuốc hiếm có ở đời.

một gói 0$10 một lọ 4 liều = 0$30 *Bán tại các chi điểm:*

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — VINH — HÀTINH — ĐONGHOI — ĐỒLƯƠNG — HUẾ — FAIFOO

MUỐN MAU KHỎI BỆNH

XIN COI KỸ DƯỚI ĐÂY:

[illegible] ĐẠI-BẢO-ĐƯỜNG, 22 rue Maréchal Joffre à Hanoi

Sách tặng

Bản báo có nhận được 2 quyển sách có giá trị của *Tân-Việt-Nam Thư-xã*, 33 bis, rue Lamblot Hanoi, gởi tặng:

1°) Đông chu liệt quốc (cuốn II) lịch sử tiểu thuyết do ông Đỗ hữu Mạc diễn nôm.

2°) Quốc văn cụ thể do ông Bùi Kỷ soạn.

Và quyển Tìm ra châu Mỹ của *Kho sách bạn trẻ* do ông Nguyễn đồng Chi ở Vinh làm chủ.

Vậy có lời cảm ơn các nhà xuất bản và vui lòng giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM HỘI

Société Internationale d'Epargne

Tư-bổn của hội 1.000.000 lượng và 5.000.000 quan phát-tăng (tất cả đã đóng rồi)

CHÁNH TỔNG CUỘC
số 20 đường Chaigneau Saigon

PHÓ TỔNG CUỘC
Hanoi số 19 phố Borgnis-Desbordes

ĐẠI LÝ Ở HUẾ
Hoàng-Tọa, 115, đường Gia-long

Hết thảy quyền kiểm soát của Chánh-phủ Đông-pháp. Tiền thu trả có để lại kho.

Kỳ xổ số ngày 28 Novembre 1932.

Cách thức số 2 — Bộ số 1209 trúng, trong có 3 phiếu: số 2669 của ông Phạm ngọc Trinh ở Phanrang, được bồi lại 1.000$. Số 5356 của ông Nguyễn nhơn Tâm ở Phanthiết và số 184 của ông Nguyễn đình Du ở Cầnthơ được bồi lại mỗi người 500$

Cách thức số 3. — Bộ số 1216 trúng, số phiếu 1376 của ông Lâm My ở Phanthiết được bồi lại 250$.

Xổ trả tiền lời. — Tiền lời kỳ này là $ 360,80, số phiếu 104 của ông Trần văn Chi ở Gia định và số 110 của ông Lâm Phước ở Mỹtho.

Kỳ xổ số sau, nhằm ngày 28 Décembre 1932.

Xin viết giấy về hỏi lại Hội sở sẽ có các sách cắt nghĩa rõ ràng điều lệ.

LỜI PHỤ. — Bản hội cần nhiều người có chứng chỉ tốt để làm Đại lý và quảng cáo cho Hội. Xin viết thư hay lại Hội sở nói chuyện.

CÁCH TRỪ BỆNH HO

Quí ngài có bệnh ho xin chớ để lâu, khó trị. Các chứng ho như là: ho phong, ho đó, ho siễng, ho cảm, đàn bà ho máu, ho lâm, ho khạc ra máu, ho cho đến đổi khang tiếng. Xin quí ngài hãy nhớ mua cho được THUỐC HO (Bảo-Bửu) dùng trong mười phút đồng hồ thì thấy hạ đàm hết ngứa cổ, trong mình rất dễ chịu một ngày thì hết ho. Hiệu thuốc nầy có cầu chứng tại tòa và khắp cả Đông-Pháp có hơn 150 nhà đại lý bán. Tôi dám bảo kiết nếu dùng thuốc ho nầy mà không hết ho, tôi xin trả tiền lại. Trừ bệnh ho lâu, thì thuốc nầy làm hót chợ tuyệt không đặng. Sự hay của thuốc nói không cùng, quí ngài dùng rồi mới rõ lời tôi là đúng với sự thật. Nhiều người ho sáu bảy tháng dùng thuốc nầy hết bệnh.

Ở Trung-kỳ có bán mấy chỗ kể dưới đây:

Ở Phanthiet: Đồng-văn-Cỷ Cai đó in laverie E. E. K. M.

Ở Luangprabang: Dương-quang-Luyện, commerçant.

Ở Vientiane: Bùi-văn-Nhơn commerçant.

Ở Huế có bán nơi M. Đào-duy-Anh (Quan-Bái) rue Gia-long.

HUẾ (Chaudoc): Hồ-tri-Phát maison Thuận-Lương

FAIFO: Bazar Hồng-Lợi 128 Pont Japonais

TOURANE: Nguyễn-hữu-Vinh commerçant

PHANRANG: Huỳnh-văn-Trần 14 Maréchal Joffre

QUANGNGAI: Madame Phạm-Hòa commerçante

NHATRANG: Khí thuốc Hồng-Lương thạo-quán

QUANGTRỊ: Chân-nguyên-An chez Hòa-Lương hiệu

PHANTHIẾT: Lê-nam-Hưng commerçant rue Gialong

PHANTHIẾT: Bazar Minh-Nguyệt, rue Gia-long près du pont

PHANTHIẾT: Bazar Minh-Giang, 2 Rue Đồng-khánh

Mua đủ 6 hộp 10% cước phí thì chịu, đó nơi

NGUYỄN-VĂN-PHỐ

Boite Postale n° 63 — Saigon

(Còn cần thêm nhiều đại-lý Giá 0$ 1/4

Việc trong nước

(*Tiếp theo trang nhì*)

độ) trước kia có một cái trường tại Lam-điền. Năm 1930 vì giáo-sư Nguyễn-Chức giạy dỗ trẻ nhỏ và nghiêm khắc, nên phụ huynh học trò lấy làm chán nản mà không cho con đi học, trường không cập sĩ số mà phải bị giảm. Từ đó đến nay, trẻ con mấy thôn phải đi ra Bồ-đề, hoặc Thi-phổ, hoặc An-Ba, đường đi xa xuôi không tiện, hay qua đò giang nguy hiểm, học trò lấy làm phàn nàn. Nay nghe nói sang năm 1933 học phí lại giao cho làng cấp, không rõ mấy ông hương lý trong 6 thôn có tu bổ lại trường ấy cho trẻ con học không. Giám mong quan trên sức cho 6 thôn lập lại trường ấy.

Thương trẻ

BÌNH ĐỊNH

Bán giấy quốc trái có phải là chuyện ép dầu?

Nhân trận bão ở Bình-Định mà có chuyện thâu giấy quốc trái nầy, bản báo tiếp được bức thơ bảo đảm của mấy làng ở huyện Phù-cát gởi cho ông nghị trưởng dân viện Trung-kỳ, trích đăng đại lược như sau nầy:

«Chúng tôi là hào lý ở huyện Phù-cát, hiện bị đầu hiếp bức:

Nguyên sau trận bão, quan Khâm sứ quan Thủ tướng có kinh quá hạt chúng tôi, và quan Công sứ Qui-nhơn thấy dân đói khó bèn hiểu cho dân cách tự trợ lấy nhau. Ngài có nói làng nào còn giấy quốc trái nguyện bán giá 58$ thì nhà nước sẽ mua. Chúng tôi về nhóm làng lại bàn, thì toàn dân đều nói: bạc quốc trái là của riêng mỗi làng, dân chung kẻ nhiều người ít, để lại may trúng số lớn thì được nhờ nhiều hơn; nay gặp thiên tai, quan trên cùng các nhà từ thiện trợ cấp ít nhiều, ơn ấy dân vẫn ghi lòng, bằng không, thì thà chịu đói

(*Xem qua trang 4 cột 2*)

CÂU CHUYỆN HOÀNG-SÀO THỬ GƯƠM

(Tiếp theo trang nhì)

Người ấy nói: Gần mấy mươi năm nay, ở các xứ văn minh, người ta đã dùng thứ máy thần lôi mà dùng đã khắp nơi, bắn sét trời đánh xuống bị thu mất cả, không có hiệu lực gì nữa, nên xúp xưởng thợ ấy đi. Thềnh thoảng có phạt thì dùng cách phun nài lửa, động đất, lụt bão v. v. Nay Ngọc-hoàng xét ra những xứ dã man như xứ Việt-Nam chưa anh, máy thần lôi chưa đặt khắp, còn có thể dùng các phạt ấy được. Vả lối phạt bão, lụt, bão to v. v. chỉ hại dân nghèo mà bọn gian tham sao giàu, nhất là quan tham ăn của lót kia cứ lọt ra ngoài lưới trời luôn. Ngọc-Hoàng định dùng cách phạt «Búa sét» nên phải bắt anh lên rèn.

— Sao không dùng thợ trời lại bắt đến tôi?

— Anh không biết sao? Trên trời gần đây cũng bị phong triều khủng hoảng, bọn thợ cũng bãi công và yêu cầu tiền công đắt quá, nên bắt anh làm, tuy công xấp ba, cũng rẻ hơn thợ trời mà!

— Ngài sẵn lòng bảo tôi, tôi xin hỏi lên một đều: có thể cho tôi biết tên họ những người sẽ bị phạt «búa sét» ấy không?

— Anh hỏi làm gì?

— Vì ở xứ tôi lâu nay có cái thuyết chỉnh đốn quan trường, thấy có người bị dân kiện hoặc có ai tố giác chuyện hối lộ đã bị giáng bị cách. Vậy phải phiền gì đến trời đâu?

— Anh thiệt thà quá! những cái ăn ăn lót bị phát lộ mà chánh phủ dưới anh trừng trị đó, đều là những tay tầm thường thô vụng nên làm lòi mối ra. Trên thiên đình có phạt là phạt những tay đại gian hùng ăn mặt người ta, ăn những món gộc, mà lại được tiếng thanh liêm kia.

— Thế nào?

— Chính mới tháng trước đây, tại thiên đình có một kỳ hội nghị, có bao Nam-tào bao Bắc-đẩu và có đòi Thổ-thần và Táo-quân về hỏi chuyện, ta hầu cận nên nghe được rõ ràng. Bên bao Nam-tào có một vị đứng ra tâu rằng:

— Hiện ở xứ Annam, cái cách ăn lót ngày nay càng tinh xảo lắm, họ có cái cách «sang tay chuyển của» rất khôn khéo, người ngoài không tài gì bắt được, mà ở cửa họ thì tỏ ra cái vẻ dân tiện trong sạch không có chút bụi, để mua tiếng thanh liêm; nào có phải lối dễ dàng như bọn «được bạc bỏ vào túi thì ở ngoài có kẻ chực bắt tang chứng» kia đâu. Bọn gian hùng nầy trừ phi thiên đình trừng phạt thì nó lọt ra ngoài pháp luật luôn luôn... Ngọc-Hoàng nghe rõ, ngài chuẩn y lời tâu ấy, nên truyền rèn búa sét và đã bảo khai những tên họ người phạm tội ăn lót nghề ấy vào sổ.

Thợ ta nghe thế, cố hỏi cho biết những tên... nhưng người kia không nói, chỉ bảo: công việc xong, người về dưới rồi sẽ thấy... Thợ ta tỉnh giấc thuật chuyện lại, từ đó không đi làm xâu đêm trên trời nữa.

Người xưa nói: Lưới trời lồng lộng thưa mà chẳng lọt 天網恢恢疎而不漏, quả có vậy chăng? Xem chuyện bày chứa trên thì chuyện mộng của tanh thợ rèn nầy cũng nên để ý, mà ở chuộc cái tội trước vậy. N. S.

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thơm hiệu nầy chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ DÈ TRỊ BỊNH BẠCH-LẬU

Trong 222 người ăn-Rập dùng thuốc nầy thì bình bịnh hết 221 người

(Y theo 100 phần của hương-ý ở Alger)

MÀN TẠI SỞ: PHÒ-CHẠI-TRÚC PEYRARD

vì những các nhà thuốc nổi danh

Trong nhà trong cửa ai ai cũng phải có sáng

THUỐC HƯỚN PASTILLES VALDA

đặng Khi, có con nít đi học, Khi có ông già bà cả ra về. Cũng có người phải đi ra, tới

CÁI TÊN THUỐC HƯỚN

thơm hơi Khoái bình, nước ngọn mà trừ bình, [illegible] mát, đau cổ, mệt thở, ho đàm, tức ngực, [illegible] MÀ NHỨT LÀ PHẢI NHỚ

dùng lấy một thứ THUỐC HƯỚN PASTILLES VALDA mà thôi

bán đựng trong hộp coi trên nhãn phải có hiệu chữ - VALDA - MỚI THIỆT PHẢI

Sách thuốc

Dịch ra quốc ngữ, trên đặt thành ca, kể ra các bệnh, dưới kê đơn thuốc, vừa chữ quốc ngữ, lại vừa chữ nho, bệnh nào thuốc ấy, thật rất tinh tường, có 372 cái đơn thuốc chén chữa đủ hết các chứng bệnh người lớn trẻ con, dùng rất công hiệu. Ai có sách nầy cũng như có thầy lang đại danh sư ở trong nhà vậy. Khi nào có bệnh thì tự xem sách kê đơn lấy thuốc mà dùng thật rất tiện lợi. Ai biết quốc ngữ là kê đơn được. Giá một quyển 1$00.

Nguyên sử tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 – phố Định - Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang ba)

hơn là bán 58$.. Chúng tôi đã làm đơn kêu. Tòa và Tỉnh đều hứa sẽ lượng lại.

Thế mà không rõ vì lẽ gì quan huyện chưng tới (trùng-cát) sức bắt hành hạ giải giam tại nhà, nào thảo án kiết nghĩ, nhứt thiết cho lính theo chưn cưỡng bức thâu cho kỳ được giấy quốc trái ấy!...

Vậy xin cùng chánh phủ cho làng chúng tôi tuy theo làng giàu làng nghèo mà trợ cấp số tiền ít nhiều, còn giấy quốc trái xin trả lại cho dân còn hy vọng về sau....

Ng. Phu lý trưởng làng Chánh thiện
Phạm-Hương id Đức Phổ
Huỳnh Xán id Trung chánh
Nguyễn Liên id Chánh minh
Ng. huỳnh Bá id Phú Long
ký tên và áp triện.

Có sao 2 cái trát của quan Huyện: (lược dịch)

1) Trát sức ngày 24 tháng 10 năm Bảo-đại thứ 7:

Trát nầy đại ý nói: chứa tiền sức, các hạt Hoài Nhân, Phù-mỹ đã nộp giấy quốc trái nhiều, còn hạt Phù-cát chậm trễ, nhứt điện bắt giam (?). nhứt điện thâu nộp (?)...

Phải đội Diệp Hạm trong 2 ngày.

2 Trát sức ngày 1 tháng 11 năm Bảo đại thứ 7:

Phiếu binh tức khắc tới làng Chánh Thiện, chánh Lợi, chánh Hàng Đơ, phó và Chánh minh tức đệ giấy quốc trái đem nạp tại nhà, nếu chậm trễ sẽ nghĩ trị (?) (nguyên văn chữ Han)

L. T. S. — Theo như lời than vãn trên thì dân huyện Phù cát bị hiếp quá lẽ. Quan Sứ hiểu rằng ai có nguyện bán thì nhà nước mua, ai không nguyện thì thôi, chớ nào có phép ép dân? Vậy tưởng không nên xâm phạm đến quyền sở hữu của dân.

VIỆC THẾ-GIỚI

PHÁP-NGA

Pháp ký điều ước bất xâm phạm với Nga xô-viết

Ba-lê, 30 Nov. — Hôm qua, 29 Novembre, chánh phủ Pháp đã ký với Nga-xô-viết một bản điều ước bất xâm phạm. Điều ước nầy có nói rõ rằng không có thể quyết định được một cuộc hiệp bức về kinh tế tạm thời hoặc về sự hoàn toàn tự do và thương chánh của Pháp.

Lời phê bình của báo giới Xô-viết

Mạc-tư-khoa 30 Nov. — Về việc ký điều ước bất xâm phạm của Pháp Nga, báo «Izvestiaxa» có viết: «Đó là một việc rất quan hệ trên lịch sử và chính trị lại có hòa bình chính trị và sự ăn cần của chánh phủ Nga-xô-viết đã chứng với người cầm quyền chánh tại Pháp, rằng Xô-viết chống lại rất kịch liệt với ai đã âm cố làm hại cho cuộc hòa bình của Xô-viết, và Xô-viết sẽ không trở nên cái đồ chơi của người ngoại quốc dân. Đám bình dân Xô-viết được cái tin bản điều ước nầy thì rất mừng. Và trong khoảng thứ năm trong điều ước nầy hai bên lại cam đoan rằng nước nầy không được nhúng vào nội chính của nước nọ, vì thế mà đường giao thiệp của hai nước chắc sẽ được hòa mỹ hơn. Sự thi hành điều ước nầy sẽ không gặp sự trở ngại gì ở Xô-viết. Đó là Nga-xô-viết. Còn về phần Pháp, thì sẽ chờ xem».

«... Điều quan hệ của điều ước nầy là nó biểu dương cho ý nguyện của đám bình dân Pháp».

«Còn phần đông báo giới Đức thì cũng không cho điều ước nầy như là có thể làm trở ngại cho cuộc Đức-Nga giao thiệp, và kết luận rằng điều ước Pháp Nga chỉ giúp cho tình thân thiện của Nga với các nước có liên can với Pháp.

ĐẠI TƯỚNG VON SCHLEICHER SẼ LẬP NỘI CÁC ĐỨC

Bá-linh, 2 Déc. — Hitler có viết thơ cho giám quốc Hindenburg xin ra lập nội các. Người ta tưởng rằng giám quốc sẽ để cho Von Papen lập nội các.

Các liên đoàn xã hội tuyên bố rằng sẽ không chống lại đại tướng Schleicher nếu đại tướng lập nội các mà thi hành ngay tuần lễ 40 giờ, sự dùng giấy thế cho thuế ở Công-chánh và sẽ không giảm tiền công nhựt.

Giám quốc Hindenburg đã giao cho đại tướng Schleicher lập nội các mới.

VẤN ĐỀ BỒI THƯỜNG VÀ TRÁI KHOÁN

Một bức thơ của Pháp gởi cho Mỹ nữa

Ba-lê, 2 Décembre. — Bức thơ Pháp trả lời cho bức thơ Mỹ bữa 23 Novembre lấy làm vui lòng mà nghe Thống-lĩnh Mỹ nói rằng sẵn lòng khuyên Quốc hội xét lại vấn đề bồi thường. Chánh phủ Pháp cũng vẫn biết sự giảm các trái khoản mà các nước Âu-châu thiếu của Mỹ, là có thể lay động đến kinh tế Huê-kỳ.

Nhưng chánh phủ Pháp có dẫn nhiều cớ để xin Huê-kỳ nhận cái đơn của mình xin triển lại vô kỳ hạn đến 15 Décembre thì hết. Cái đơn xin triển đó là chánh phủ Pháp đã suy nghĩ kỹ càng lắm rồi.

Anh bằng lòng trả.....

Luân-đôn, 29 Nov. — Nội các Anh đã họp hội đồng để chuẩn y bức thơ trả lời cho Mỹ.

Luân-đôn 30 Nov — Các ông Thượng ở nghị đến 9 giờ tối. Họ đã chuẩn y bức thơ trả lời cho Mỹ và quyết định sẽ trả cho Mỹ đến kỳ hạn 25 Décembre nếu Mỹ buộc; và sẽ trả bằng vàng.

Nữa ước. 2 Déc. — Đại sứ Anh đã trao bức thơ của Anh cho chánh phủ Huê kỳ. Đại sứ Pháp, M. Claudel cũng đã trao bức thơ của Pháp.

Dư luận Mỹ...

Tuồng như hai bức thơ của Pháp và của Anh không làm cho Quốc hội Huê kỳ để ý lắm. Bọn dân chủ phần nhiều không chịu cho triển lại.

Trong các giới khác ngoài Quốc hội, thì dư luận coi như thuận với sự xét lại các trái khoản.

Báo «*Herald Tribune*» công kích thái độ của Đại-nghị nói rằng làm chia rẽ và mất sự liên lạc của ba nước văn minh trọng yếu.

PRÉPARATION aux EXAMENS et CONCOURS

COURS de PERFECTIONNEMENT

aux élèves qui désirent continuer leurs études par

PROFESSEUR LICENCIÉ

S'adresser

9, RUE du NAM-GIAO

de 10 heures à 11 heures

PHÒNG-TÍCH — Nhiều người bị mà không hiểu?

Cơm không muốn ăn
Ợ hơi hoặc ợ chua
Tức bụng hơi tức ngực
Da mặt vàng
Lâu năm đa bụng dầy
Chân tay mỏi mệt

«Con chim»

VŨ-ĐÌNH-TẤN HAIPHONG

ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH TRUNG-KỲ

HUẾ — VĨNH-TƯỜNG 41, phố Gia-long.
DALAT — ĐÌNH-VĂN-CHÂU Librairie.
FAIFOO — HOÀNG-ĐẠC-VINH 101, phố Pont Japonais.
NHA-TRANG — HỒNG-LƯƠNG THƯ-QUÁN.
PHAN-THIẾT — MINH-GIANG 1 Rue Đồng-thành.
QUẢNG-TRỊ — THÔNG-HOẠT THƯ-QUÁN phố Chợ.
QUẢNG-BÌNH — VĨNH HƯNG-TƯỜNG bán thuốc bắc ở Đồng-hới.
QUẢNG-NGÃI — NGUYỄN-NGỌC-ANH Commerçant, Thạch-trụ, Mộ-đức và Chợ-Đồng Commerçant à Sông-cầu.
THANH-HOÁ — PHÚC HƯNG-LONG 17, phố Tô-hiến.
TOURANE — NGUYỄN-THỊ-HUỆ phố Bà-hoa-nữ.
VINH — SINH-HUY phố Gare.

VIỆC NÊN LÁM

Ai là nhà buôn Việt-Nam, nên mua sỉ hay là làm Đại-lý bán các thứ thuốc nam của nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** Nam-định là nhà thuốc chuyên khảo cứu các môn thuốc nam đủ hết các thứ thuốc và các thứ dầu, đã nổi tiếng khắp cõi Đông-pháp.

Thể lệ rất hay,

Hoa hồng rất hậu,

Ngài nào sẵn lòng chiếu cố đến thuốc Nội-hóa để chấn hưng cho nghề thuốc nam thì cứ gởi thơ cho nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy chương trình và Catalogue.

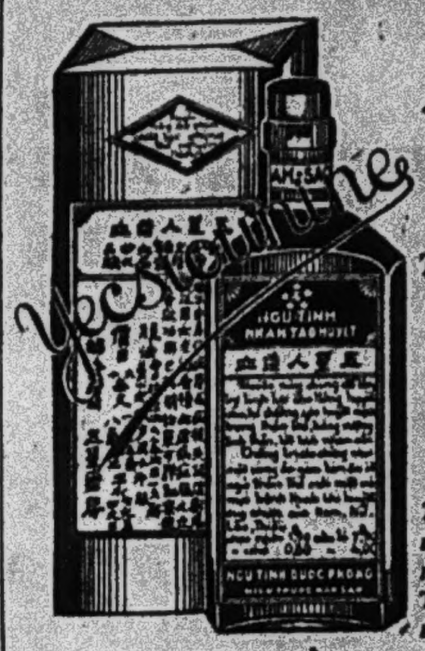

NGU-TINH
Nhân-Tạo-Huyết

của lương-y YECSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN
KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc nầy đã được nổi tiếng là một món thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phân chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NAM-SAO:

SINH-HUY
44 — *Maréchal Foch* — 44
VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÃ NƯỚC, nhãn «NAM SAO» rất thần hiệu.
Mỗi gói 0$15

BẮC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LÁ, sự LẬU nhập CỐT, nghĩa là khái rồi bể trong người, nhọc mệt lâm-dâm uống rượu thì nóng có mủ, hay trung thị nó buốt như kiến, hay cần cái nhốt một cái, nem đã có mủ, vì các vi-trùng GON OCOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, hễ trở giới thì nhơn vậy, bệnh nầy rất ngày hiểm vì chuyển nhiễm, nếu để cho lâu thì người ấy mắc bệnh đau GIA-CON (Gouttes) khi bao-huyết bạch, bằng huyết v. v. thì sinh đã rất hèn, nếu đã con thì hay bằng mắt, các TIM-LÁ nhập CỐT, người khái nhơn trong máu trong xương các vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDINN cho nên trở giới hay nổi, đau đầu, đau mình, đau cần đau gáy, chân tay mỏi mệt, các cái mọc nầy nó chuyển-nhiễm rất là ngày hiểm, vì thế cho nên ít nhiều người đã nổi, đã ra bài ra bọt, đã con thêm cái mọc, thiếu cái kín, là vì là đã quấy ngứa, vì cái mọc nầy nó chuyển-nhiễm xang tự [illegible] thuốc thần hiệu nầy thì các mọc ấy nó chuyển nhiễm xang mấy mươi đời, nhơn nhơn xang đau gáy, đã v. v. vì thế nhiều người thử không có bệnh xét xem mình thì trong có vi-trùng TIM-LÁ, con mang bệnh MỞ LOÉN (Chancre-mou), bệnh nầy nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, các vi-trùng nầy nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng ngày hiểm như TIM-LÁ, bệnh nầy cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh nầy đã xang, hay bệnh nhọc CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì lập tức dùng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ÁP, số nhà [illegible] Bắc-ninh (Tonkin) thế nào cũng phải mau khỏi, vì rất hết nọc, người có bệnh nặng thuốc vẫn để [illegible] nhơn thường, khỏi bao giờ không hiết, thực thế vậy, nếu lâu đã có thời cũng cũng được [illegible] cả, thuốc LẬU, 1$00. TIM-LÁ 3$00, thuốc CHANCRE-MOU cũng vậy 3$00, ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue [illegible] PHAN-THIẾT, PHUHA 37 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Bồ) à HANOI HỒ-VĂN-CHIỂU chez Vinh xuân Hiệu commerçant của Tây à QUẢNG-NGÃI, Lou-thành-Tuy Hàng-phố Công-hoà à Longxuyên, Annam dược-phòng, chủ-nhân Lê-ngọc-Thanh, route Canon à Bến-Hải à Quảng-trị, nếu ngài muốn mua thì gởi cho một lá thư trước cho bản hiệu gởi nhận hoa giao ngân và như ai nhàng muốn làm đại-lý xin viết thơ về bản-hiệu.

NHÀ MÁY DỆT AN-THÀNH

Nhà máy dệt áo Pull-Over AN-THÀNH năm nay mới chế ra các kiểu Hon (Đồng) rất khéo.

Giám mong Đồng-bào sĩ vì nông nghệ nước nhà mà chiếu hưởng cho, thì bản hiệu rất tốn lắm, cảm ơn vô cùng. An-Thành

COULEURS:

Tùy ý các ngài lựa chọn Couleurs: Rouge, Beige, Gris, Marron, Chocolat, Gris Clairs. Người nhớn và con nít cũng cùng một couleur ấy nữa.

Áo và quần nhơn con nít				
4	tuổi	2$00	1	bộ
6	—	2.20	1	bộ
8	—	2.50	1	bộ

Kiểu áo nầy	
Không có hoa	2$00
Có hoa	2.20
Có hoa tư	2.50

Các ngài mua buôn (sỉ) có giá riêng rất hạ

Ở riêng bản hiệu thì đẹp nhất là mài Grise và Beige

An-Thành 37 phố hàng Đào Hanoi

Có CATALOGUE biếu các ngài ở xa

Magasin de Soieries

TÂN-LỢI

138-140, Boulevard Tổng đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như lụa, lãnh, xuyến, tiêu, cẩm-nhung, cẩm-châu v. v.. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đâu rách không hề sự phai trổ. Bản hiệu đã mua thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v. v. , khăn đội đầu rất vừa thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiết đẹp. Đã các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Tiên» danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhãn hiệu «Pagode Chinoise» Annamites de Cholon» (Đề nguyên Hán-Việt tự-điển) viết bằng Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thường thọ ngũ đẳng Bắc đẩu bội tinh, mua, có 20 cái hình hụp (photogravures)

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách của tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thời» của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélangés chocolats của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$25 tại bổn hiệu (mua sỉ có hoa hồng).

Ở Bắc kỳ có bán ở hiệu Quảng-vạn-Thành Nội hàng N° 129 Rouaul Haiphong, giá mỗi hộp là 0$30.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị. TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

SÁCH THUỐC VIỆT-NAM

do nhà nghiên-cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

trong nói rõ phép làm thuốc của ta, chia làm hai phần:

1.) Phần chữa bệnh, nói về phép xem bệnh, xem mạch, các nguyên các bệnh, phép trị các bệnh, có cả bài thuốc.

2.) Phần tính các vị thuốc, có cả thuốc Nam và thuốc Bắc, chú thêm chữ bào, nói rõ sinh phát hình thái, tính vận, hình chất, tài vị, phép bào chế v. v. Cả bộ 12 quyển, giá 20$, mua gởi nhận; cước 2$00.

Đã in xong đã có rồi. Thư và tuyển gởi cho

NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

TONKIN — 120, Phố Khách — NAMĐỊNH

Muốn đáp thịnh tình quý ngài bấy lâu chiếu cố.

NHƠN NHỊP TẾT SẮP ĐẾN

Quý ngài mua máy hát, PARLOPHONE-BEKA tặng thêm dĩa không tính tiền

giá từ 22$ đến 38$: MỘT DĨA
— 48$ đến 65$: HAI DĨA
— 78$ mà lên : BA DĨA

Tùy ý lựa trong các thứ DĨA BEKA các điệu Trung-Nam-Bắc

DĨA HUẾ CA NHƠN có 7 dĩa ĐỜN giá 2$70. CA ĐỜNG CA ĐỜI có 2$00. HÁT BỘI 2$00. Ở xa mua nhiều khỏi trả tiền phí chuyển. Gửi Centre remboursement khỏi các sai

Maison RICHARD 7 RUE DE LA CITADELLE HUẾ

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Directeur Gérant: NGUYỄN-THÚC-KHIÊM